

САВЕЛІЙ ПИЛИПОВИЧ ЛИФЕНКО
(до 80-річчя від Дня народження)

Доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач лабораторії інтенсивних сортів пшениці Селекційно-генетичного інституту – Національного наукового центру насіннєзнавства та сортовивчення НААН, лауреат Державної премії у галузі науки і техніки, Заслужений діяч науки і техніки України

Савелій Пилипович Лифенко народився 18 грудня 1931 р. у с. Богоявленка Донецької обл. У 1952 р. закінчив Донецький сільськогосподарський технікум, у 1957 р. Одеський сільськогосподарський інститут. Після цього життя та діяльність С.Ф. Лифенка присвячені селекції: у 1957-1959 рр. як асистента кафедри селекції та насінництва Одеського СГІ, в подальшому – у Всесоюзному селекційно-генетичному інституті, нині Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

У 1963 р. він захистив кандидатську дисертацію, у 1988 р. – докторську на тему: «Селекція сортів озимої пшениці інтенсивного типу в умовах Півдня України».

С.Ф. Лифенко одним з перших в Україні провів комплекс досліджень з використання гетерозису у пшениці, у тому числі на основі цитоплазматичної чоловічої стерильності, у ході яких встановлені закономірності успадкування господарських ознак, створений цінний вихідний матеріал для селекції.

Роботами Савелія Пилиповича вирішене важливе завдання селекції озимої м'якої пшениці в умовах Степу України: поєднання зимо- та посухостійкості з короткостеблістю, що забезпечило стрибок урожайності сортів провідної зернової культури в Україні. Його сорти Одеська напівкарликова та Одеська 75 були першими вітчизняними напівкарликовими сортами.

На даний час С.Ф. Лифенко створив 83 сорти озимої пшениці, серед яких такі справжні шедеври як Селянка, Куяльник, Ніконія, Повага, Пошана, Кірія, Ліона, Жайвір, Ужинок та ін. займають близько третини посівних площ цієї культури в Україні, а також з успіхом вирощуються у Російській Федерації, Молдові, Узбекистані та інших країнах. Вони відзначені золотими медалями ВДНГ (1981, 1986 рр.).

Свої ідеї і багатий досвід вчений виклав у більш ніж 280 наукових працях, серед яких дві монографії.

У роботі з формування та ведення Національного генбанку рослин України завжди відчувається підтримка і глибоке розуміння важливості цієї справи з боку Савелія Пилиповича.

Безцінним доробком С.Ф. Лифенка є виховані ним кадри селекціонерів і дослідників, які разом з вчителем служать прогресу вітчизняної науки і несуть її здобутки на поля Росії та інших країн.

Савелій Пилипович є достойним спадкоємцем традицій і патріотом флагмана вітчизняної селекції і генетики – Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннезнавства та сортовивчення. Його праці з історії інституту – це безцінне надбання для сучасного й майбутніх поколінь.

Плідна і самовіддана діяльність С. П. Лифенка відзначена Державною премією України у галузі науки і техніки (1997), почесним званням Заслужений діяч науки і техніки України (1997), «Орденем князя Ярослава Мудрого» V ступеня (2009), медалями «За доблесну працю» (1970), «За трудову доблесть» (1977), орденом «Знак Пошани» (1984), золотою медаллю ім. В.М. Ремесла (1986), Почесною грамотою Одеської обласної державної адміністрації (2001, 2002), Почесною грамотою Російської академії сільськогосподарських наук (1994), Почесною грамотою Президії УААН (2002), Почесним знаком УААН (2006).

Людська чарівність і доброзичливість Савелія Пилиповича створює сприятливий клімат у середовищі науковців і дає наснаги для нових прагнень і досягнень.

В.К. Рябчун

*Заступник директора з наукової роботи
з генетичними ресурсами рослин,
Керівник Національного центру генетичних ресурсів
рослин України, кандидат біологічних наук*

Р.Л. Богуславський

*Провідний науковий співробітник Національного центру
генетичних ресурсів рослин України, кандидат
біологічних наук*

Від редколегії журналу «Генетичні ресурси рослин»

Дорогий Савелій Пилипович !

***Разом з усіма науковцями України та інших країн бажаємо Вам міцного здоров'я,
благополуччя, нових творчих досягнень і здійснення Ваших мрій.***